

УДК 330.322.5:658.6

ТРОФИМЧУК М.І., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЗВИТОК ІНФОКОМУНІКАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

У статті досліджено розвиток інфраструктури інфокомунікаційного і фінансового ринків та середовища їх взаємного функціонування. Встановлено, що інформаційні послуги все більше активізують зміни вартості, організацію руху фінансового капіталу.

Ключові слова: інформаційна економіка, інформаційно-комунікаційні технології, електронна комерція, фінансові послуги, інфокомунікаційний ринок.

Постановка проблеми. У сучасному інформаційному суспільстві відбуваються зміни структури суспільного виробництва, зумовлені змінами інфраструктури інфокомунікаційного і фінансового ринків. Застосування інформаційних технологій на ринку фінансових послуг спричинили якісні зміни в інформаційно-фінансових послугах, утворенні сучасних форм інформаційно-фінансового капіталу. У міру розвитку інфокомунікаційної інфраструктури фінансового ринку змінюється роль фінансових інститутів. Перехід до інформаційного суспільства сприяє розвитку таких інтелектуальних форм бізнесу на фінансових ринках, як мобільна та інтернет-комерція. Ефективність інфокомунікацій на ринку фінансових послуг обумовлює збільшення надходжень у структурі доходів за рахунок інтелектуальної ренти в результаті надання послуг фінансового посередництва. Інтеграція інфокомунікаційного і фінансового ринків призводить до побудови інформаційно-фінансової інфраструктури з наступним інноваційним застосуванням інформаційних технологій на ринку фінансових послуг.

На сучасному етапі розвитку фінансових ринків особливого значення набуває аналіз становлення сучасних форм фінансового капіталу, інфокомунікаційної інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку інфокомунікаційного ринку розглядалися в роботах вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема: А.С. Аджемова, І.А. Брусаковой, Л.Е. Варакіна, М. Кастельса, В.В. Коваль, Н.П. Резникової, Л.С. Тимошенко тощо.

Мета і завдання дослідження – визначення теоретичних та методологічних засад забезпечення функціонування інформаційно-фінансової інфраструктури, а також обґрунтування основних тенденцій та напрямів її розвитку.

Матеріал і методика досліджень. Методологічною базою дослідження слугували наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, статистичні матеріали всесвітньої служби Internet World Stats, застосовувались діалектичні та абстрактно-логічні методи.

Результати досліджень та їх обговорення. Становлення нової економіки в рамках інформаційного суспільства ґрунтується на технологіях, в яких інформація відіграє ключову роль. При цьому інтелектуальний капітал як категорія виходить на перший план у вигляді людського і структурного капіталу. У результаті виникає ринок ідей, знань, будь-якої інформації, які створюються людським інтелектом. Сучасні технології створили умови миттєвого доступу до глобальної інформаційно-комунікаційної мережі з будь-якого географічного пункту [1].

Ключовими поняттями інформаційних технологій є дані, що визначають сукупність різних об'єктивних фактів, та інформація, яка, в свою чергу, призначена для підтримки процесу прийняття рішень. Як інформація виникає з даних, так і знання виникають з інформації через порівняння, визначення сфери застосування; встановлення зв'язків; оцінювання тощо [2].

Розвиток інформаційних технологій створює об'єктивні можливості заміни фінансових посередників інформаційними. Інформаційні послуги все більше стають каталізатором змін вартості, організації руху фінансового капіталу. Вони є основою для створення якісно нової інфраструктури, і від них все більше залежить перелік нових фінансових операцій і послуг.

Впровадження нових інфокомунікаційних послуг постійно скорочується в часі і все відчутніше впливає на фінансові ринки, зміну ролі інфокомунікаційної інфраструктури на ринку фінансових послуг.

Інтеграція інфраструктур інфокомунікаційного і фінансового ринків сприяє безпосередньому впливу на якість фінансових послуг. Посилення конкуренції призводить до концентрації банківських систем в декількох великих світових фінансових центрах. Бажання клієнта отримувати

фінансові послуги в одному місці створює необхідність інтеграції банків з іншими інститутами фінансового ринку. Концентруючи послуги для користувачів фінансових ринків, біржі також зміцнюють свої конкурентні позиції.

На сьогодні виникла очевидна залежність всіх економічних і фінансових систем від рівня розвитку інформаційної індустрії та її прикладного забезпечення. В свою чергу, в розвитку інформатизації намітилася тенденція міжнародної інтеграції технологічних послуг з метою розширення номенклатури фінансових послуг та охоплення нових сфер і територій. Проблема інтеграції фінансового та інфокомунікаційного ринків полягає у створенні технологічних основ єдності інфраструктури ринку фінансових послуг. Телекомунікаційні системи слугують постачальником необхідної інформації для фінансових інститутів і є базовим інфраструктурним елементом системи ринку фінансових послуг.

Інтеграція інформаційних технологій та фінансових послуг призвела до появи поняття електронної комерції, надання послуг в процесі купівлі-продажу товарів та послуг за допомогою комп'ютерних мереж. Електронна комерція забезпечує функціональність і нові способи ведення бізнесу [3]. Електронний бізнес включає в себе всі види підприємницької діяльності, перш за все, торгівлю, операції на фінансовому ринку [4].

Найбільш загальне визначення фінансових інтернет-послуг полягає в тому, що вони надаються за допомогою мережі Інтернет. Якщо спочатку єдиним виходом на біржові торги був віддалений термінал брокерської компанії, призначений для її співробітників, то запровадження нових можливостей доступу до торгів через Інтернет дозволило створювати додатки для отримання доступу до торгів не лише через трейдерів з біржовим терміналом, але й безпосередньо через мережу Інтернет.

Мережа Інтернет створює багато переваг як комерційне середовище і для підприємств, і для клієнтів. Покупці отримують такі переваги від структурних властивостей створюваного мережею середовища: достатній об'єм інформації, зручні механізми пошуку, діалогове випробування товару. Практично необмежені можливості мережі Інтернет з накопичення, аналізу і керування великими обсягами даних дозволяють проводити пошук товарів в багатьох джерелах, швидко робити порівняльний аналіз товарів, що дозволяє прискорити процес вибору. Об'єм інформації на серверах мережі Інтернет зростає дуже швидкими темпами. Цей процес обумовлений необхідністю залучення все більшої кількості учасників електронного ринку [5] через задоволення постійно зростаючих інтересів, які зайняті пошуком інформації (табл. 1).

Таблиця 1 – Кількість користувачів в мережі Інтернет

Регіон	Чисельність населення	Кількість користувачів	Швидкість зростання кількості користувачів у 2000–2012 рр., %
Весь світ	7017846922	2405518376	566,4
Україна	44854065	15300000	2359
Європа	820918446	518512109	393,4

Особливості фінансових інтернет-послуг полягають у тому, що весь процес здійснення, відображення і контролю операцій залежить від використовуваної технології, що збільшує ризики. Кредитний ризик може збільшуватись за рахунок того, що фінансові інститути гірше знають свого клієнта через його віддаленість. Збільшення ризику ліквідності може бути пов'язано з наданням клієнтам можливості оперативної і цілодобово виконувати грошові операції. Ринковий ризик може збільшуватись через розвиток каналів оперативного розповсюдження фінансової інформації та можливості проведення операцій на різних торговельних майданчиках.

З іншого боку, усуваються кордони проведення операцій і посилюється конкурентна боротьба як наслідок розширення можливостей клієнтів.

Інтеграція фінансового та інфокомунікаційного ринків обумовлює зниження вартості фінансових трансакцій, крім того, фінансова інформація має власну цінність для ринку окремо від фінансових операцій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Розвиток фінансових послуг на базі інформаційних технологій стимулює більш ширше залучення користувачів, порівняно простий процес користування, можливість цілодобового швидкого проведення операцій та високу якість інформації, яка надається. Використання інформаційних технологій фінансовими інститутами сприяє глобальному доступу клієнтів до широкого сегменту фінансових послуг.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кузовкова Т.А. Анализ и прогнозирование развития инфокоммуникаций / Т.А. Кузовкова, Л.С. Тимошенко. – М.: Горячая линия-Телеком, 2009. – 224 с.
2. Гапоненко А. Контуры наукоемкой экономики / А. Гапоненко // Экономист. – 2005. – № 10. – С. 56–66.
3. Информационные технологии в бизнесе; под ред. М. Желены. – СПб.: Питер, 2002. – 1120 с.
4. Коваль В.В. Інноваційні трансформації на фінансовому ринку в умовах розвитку інфокомунікацій / В.В. Коваль // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування: зб. наук. праць. Вип. 1 (57). Серія «Екон. науки». – Рівне, 2012. – С.–156.
5. Internet World Stats // <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>

Развитие инфокоммуникационной инфраструктуры финансового рынка

М.И. Трофимчук

В статье исследовано развитие инфраструктуры инфокоммуникационного и финансового рынков и среды их взаимного функционирования. Установлено, что информационные услуги все более активизируют изменения стоимости и организацию движения финансового капитала.

Ключевые слова: информационная экономика, информационно-коммуникационные технологии, электронная коммерция, финансовые услуги, инфокоммуникационный рынок.

Development of informational communication infrastructure of financial market

M. Trofymchuk

The paper deals with the development of informational communication and financial markets infrastructure and the environment of their mutual existence. It has been found out that informational services are activating cost changes and organisation of financial capital movement.

Key words: informational economics, informational communication technologies, e-commerce, financial services, informational communication market.